

Aina Bassos roman om ei romani-jente har ei djup etisk åre.

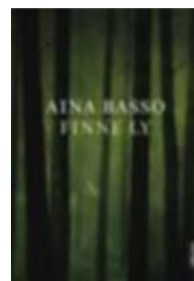
Kjærligheten utholder ikke alt

■ Anmeldt av **Eskil Skjeldal**

anmeldelse@vl.no

22 310 310

Aina Basso tar oss med inn i Finnskogen i sin nye roman, *Finne ly*. Året er 1849. Den 22 år gamle Hanna Fredriksdatter søker tjeneste hos en enkemann og hans to sønner, Harald og Johannes. Moren sitter igjen i veggene: Hun var limet i familien og særlig viktig for den yngste sønnen, Johannes: En sart sjel og muligens psykisk syk. Hanna blir en slags mor i huset og får symbolsk nok låne klærne til den avdøde. Det passer henne,

BOK ROMAN

Aina Basso
Finne ly

Samlaget

En sår roman om svik, forelskelse og tilhørighet på tvers av det normale.

«Aino Basso er en glitrende skildrer av livet i skogen, av nærhet mellom mennesker, av sitrende forelskelse»

manen har en dyp etisk åre: Vi har ikke lov å glemme. Og Basso har en særegen evne til å beskrive Hannas utenforskap: Hun dras mellom lojalitet til den jobben hun har fått og folket sitt. Vi får et innblikk i hvordan det

Aino Bassos har en evne til å fortette umerkelige episoder til små perler av dramatiske fortellinger, så jeg blir ikke overrasket om vi får en novellesamling av Basso i fremtiden, skriver Eskil Skjeldal i sin anmeldelse.

Foto: Berit Roald/NTB scanpix/arkiv

var å være reisende på denne tiden. Basso viser at kjærlighet ikke vet av de usynlige grensene vi trekker mellom oss. Midt oppi dette gir Basso også stemme til skogen og naturen. Skogen blir en omsorgsfull venn, som vernar de utsatte og lindrer sorgen. Bassos prosa bærer på en dyp lyrisk tonalitet. Hun er en glitrende skildrer av livet i skogen, av nærhet mellom mennesker, av sitrende forelskelse. Særlig Johannes skildres med dyp hengivenhet. Det er noe med Bassos nedstemte og finslipte stil som minner meg om Leikvolls prosa.

Lojalitet. Dette er også en roman om de reisende: Om den enorme lojaliteten mellom dem. Om nøden, sulten, kulda og det samholdet som skyldtes at de er utstøtt av storsamfunnet. Hanna rives mellom å bli og å dra. I kampen mellom å støtte bondestanden eller folket sitt velger hun å sette sitt trygge liv som tjenestejente på spill. Hun får kjenne på kroppen at identitet og frihet er sterkere enn tryggheten som ligger i fast arbeid og daglig mat. Hun må velge mellom kjærligheten til Johannes og folket sitt. Kjærligheten taper.

Finne ly er en roman. Men med Bassos evne til å fortette umerkelige episoder til små perler av dramatiske fortellinger (som her fungerer som kapitler), blir jeg ikke overrasket om vi får en novellesamling av Basso i fremtiden. Hun beskriver menneskets håp og kjærlighet på en måte som gjør at jeg tenker: «Akkurat slik er det. Det kan ikke sies annerledes.» Den evnen må Basso bare rendyrke, i fremtidige tekster.

Heldigvis finst det ingen pensjonsalder for poetar. Kolbein Falkeid sluttar seg til ein sterk tradisjon med aldrande poetar når han 80 år gamal kjem med rykande ferske dikt i *Øyet og virkeligheten*, skriv vår meldar. Her mottek han heidersprisen under utdelingen av Brageprisen i 2011

Foto: Håkon Mosvold Larsen/NTB scanpix/arkiv

laget godt kunne ha luka bort, ja, stramma manuskriptet inn til det halve av formatet. For det er store kvalitetar på det som då står att, til dømes det språkleg og rytmisk medvitne «Fra innlandene» med sine velplasserte bokstavrim og det rørende nære og medvitande diktet om kontakten mellom born og gamle i «Unas kafe».

Kolbein Falkeid er ein bauta i samtidslyrikken vår. Dét vert vi minna om fleire stader også i *Øyet og virkeligheten*. Det dreier

seg om det store i å «Være nær», som eit av dei lysande dikta heiter. Det sluttar slik – og legg merke til nest siste line:

(...)

*Være hos alt, gjenkjenne
alt uten å vite noenting.*

Være

*svømmende overflate og likevel
snuse med ørene mot tusen
konkylier,*

*den ramt gjenkjennelige
svettelukten av klode,
dreierende jord.*

for hun har ingenting igjen: Hun har rømt fra tukthuset, fra romanifolket sitt, fra identiteten sin. Hanna sliter med skyld for at hun forlot familien. Hos de tre mennene i skogen bygger hun seg sakte, men sikkert opp igjen. Men fortiden innhenter henne når de reisende dukker opp i skogen. Mennene på gården forakter de reisende, og Hanna kan ikke snakke sant om hvem hun er. Imens rivaliserer de to sønnene om Hannas oppmerksomhet. Brødrjesjalusi og intens kniving er i fri flyt.

Etisk åre. Basso gir stemme til en av disse som aldri fikk plass i det norske samfunnet. Hun er glemte, men Basso husker. Ro-

Mens vi venter på advent – tid for Bladmisjonen

”Vårt Land er et viktig bindeledd til Norge” Skriver en av våre mange misjonærer. Din gave er med på å sikre både misjonærene og et bredt utvalg institusjoner avisen neste år.

Årets brev med bibelleseplan fra Bladmisjonen er snart på vei til deg.

leses i 46 land

Bladmisjonen

Vårt Land, Postboks 1180 Sentrum,
0107 OSLO.

Gavekonto 9001 14 32068